

Gezondheidsvaardigheden

Basispresentatie gezondheidsvaardigheden

Alliantie Gezondheidsvaardigheden – update: september 2024

Definitie

Gezondheidsvaardigheden zijn iemands vaardigheden om informatie over gezondheid te vinden, begrijpen, beoordelen en toepassen bij het nemen van beslissingen over de gezondheid.

Verband met laaggeletterdheid

Sommige mensen die beperkt gezondheidsvaardig zijn, hebben ook moeite met **lezen en schrijven**. Echter omvat het begrip gezondheidsvaardigheden meer dan alleen lees- en schrijfvaardigheden.

Drie typen vaardigheden

1. Functioneel

Bijvoorbeeld lezen en schrijven, rekenen, zoeken op internet

2. Interactief of communicatief

Bijvoorbeeld begrijpend lezen, abstract denken, hoofd- van bijzaken scheiden, reflecteren

3. Kritisch

Bijvoorbeeld toepassen van informatie, ordenen, vooruitdenken, prioriteiten stellen

Cijfers

Eén op de drie volwassenen in Nederland hebben beperkte gezondheidsvaardigheden.

Dit betekent dat zij moeite hebben met het vinden, begrijpen, beoordelen en toepassen van gezondheidsinformatie.

Animatie:

ALLIANTIE

GEZONDHEIDS-
VAARDIGHEDEN

Enkele voorbeelden

Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden hebben bijvoorbeeld moeite met:

- de weg vinden in de zorg
- zoeken op het internet (digitale vaardigheden)
- (uitnodigings)brieven, folders, websites, formulieren en mails begrijpen
- medicijnen op de juiste manier innemen
- gesprekken met zorgverleners voeren
- klachten adequaat en in chronologische volgorde benoemen
- uitleg en adviezen over zorg en preventie begrijpen en in praktijk brengen
- een behandelplan of revalidatieplan begrijpen
- eigen doelen stellen, leven (re)organiseren

Gevolgen

- Meer gebruikmaken van zorg
- Minder goede ervaren kwaliteit van zorg
- Gemiddeld slechtere gezondheidsuitkomsten
- Minder zelfmanagement
- Onjuist medicatiegebruik

Gevolgen

[Video](#) over onjuist medicijngebruik

Discussie

Wat ging er mis in dit filmpje?
Hoe (en door wie) had dit voorkomen kunnen worden?

Oplossingen

1. Het toegankelijker en begrijpelijker maken van preventie en zorg

Toewerken naar 'gezondheidsvaardige organisaties'

Een 'gezondheidsvaardige organisatie' is een organisatie die toegankelijk en begrijpelijk is voor iedereen.

Dus een organisatie die rekening houdt met de verschillen in gezondheidsvaardigheden van mensen.

Praktijkcheck

- Is je praktijk of organisatie toegankelijk voor mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden?

Voorbeeld van een hulpmiddel

- Test:
Hoe begrijpelijk is mijn
gezondheidsorganisatie
voor iedereen?

Voorbeeld van een hulpmiddel

Model: de 10 kenmerken van een gezondheidsvaardige organisatie

Gespreksvaardigheden

- Eenvoudige mondelinge communicatie
- Nagaan of je boodschap goed is overgekomen (terugvraagmethode)

www.gezondheidsvaardigheden.nl/gespreksvaardigheden

Voorbeeld van een hulpmiddel

- Poster en kaart terugvraagmethode

Begrijpelijk materiaal

- Begrijpelijke brieven, folders, websites etc.
- Tekst ondersteunen met beeld
- Altijd testen onder mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden!

Voorbeeld van een hulpmiddel

- [Voorlichtingsmateriaal Beoordelingsinstrument \(VBI\)](#)

Zie ook deze [Database van eenvoudige materialen](#)

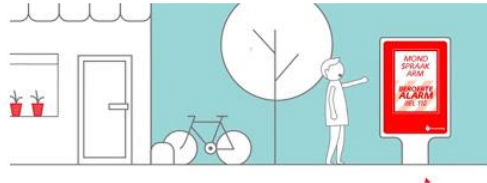
Gezond praten met je dokter

Beeldverhalen opvoedinformatie

Beeldverhalen opvoedproblemen

Animatievideo's over hart- en vaatziekten

Animatievideo's radiologische onderzoeken

Video's: zelfmanagement en gezondheidsvaardigheden

Instructievideo's over medicijnen

Video's over urologische problematiek

Video's uitleg longziektes

Onderwijs en opleidingen

- Zorg dat gezondheidsvaardigheden en eenvoudige communicatie zijn opgenomen in het curriculum en in het bij- en nascholingsaanbod.

Voorbeeld van een hulpmiddel

- [Document 'Aandacht voor gezondheidsvaardigheden in het onderwijs'](#)

2. Het verbeteren van (gezondheids)vaardigheden ondersteunen

Voorbeeld van een hulpmiddel

- Succes! – een lesmethode voor volwassenen die beter willen leren lezen en schrijven

Tot slot: opnemen in het beleid

- Neem gezondheidsvaardigheden op in je beleid
- Zorg dat dit beleid wordt vertaald in concrete doelstellingen en afspraken op uitvoeringsniveau
- Zorg voor tijd, geld en prioriteit

Voorbeeld van een hulpmiddel

- [Factsheet laaggeletterdheid en gezondheidsvaardigheden](#) (Nivel, 2021)

Kijk op www.gezondheidsvaardigheden.nl/aan-de-slag
voor een volledig *overzicht van tips en hulpmiddelen*:

AGENDEREN

BELEID

GESPREKSVAAARDIGHEDEN

INCLUSIEF ONDERZOEK

GEZONDHEIDSVAAARDIGHEDEN
METEN

GEZONDHEIDSVAAARDIGHEDEN
VERBETEREN

MATERIAAL MAKEN

MATERIAAL TESTEN

PRAKTIJKCHECK

Discussie

- Wat doen wij al goed op het gebied van gezondheidsvaardigheden?
- Wat kan nog beter? Wat is hiervoor nodig?

Bronnen

De informatie in deze presentatie is afkomstig van www.gezondheidsvaardigheden.nl

Hier worden publicaties, hulpmiddelen en materialen van diverse partners ontsloten.

Verder praten

Volg ons op LinkedIn:

www.linkedin.com/company/alliantiegezondheidsvaardigheden

Meld je aan bij onze [besloten LinkedIn groep](#).

#gezondheidsvaardigheden